

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 16C/498/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215217437
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2016:2215217437.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda samosudcom Michalom Novotným v právnej veci žalobcu a vzájomného žalovaného: U. O., nar. X. A. XXXX, bytom W. F. XX, M. F., proti žalovanej 1.: Y. O., nar. XX. U. XXXX, a žalovanej 2. a zároveň vzájomnej žalobkyni: Anita Koszorúsová, nar. XX. U. XXXX, obe bytom Š. XXX/XX, E.-E. X., o zrušenie vyživovacej povinnosti (žaloba) a o zvýšenie výživného (vzájomná žaloba), takto

rozhodol:

I. a) S účinnosťou od 1. septembra 2015 sa zrušuje vyživovacia povinnosť žalobcu voči žalovanej v 1. rade naposledy upravená rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7 C 85/2011-38 z 27. septembra 2012.

b) Žaloba o zrušenie vyživovacej povinnosti voči žalovanej v 2. rade naposledy upravenej rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 7 C 85/2011-38 z 27. marca 2012 sa zamietá.

II. a) Rozsudok tunajšieho súdu č. k. 7 C 85/2011-38 z 27. marca 2012 sa v časti výživného pre vzájomnú žalobkyňu s účinnosťou od 18. novembra 2015 mení tak, že vzájomný žalovaný je povinný od uvedeného dňa platiť vzájomnej žalobkyni výživné v sume 120 € mesačne vždy do 10. dňa príslušného kalendárneho mesiaca.

Dlh na výživnom zročnom do vyhlásenia rozsudku v sume 266 € sa vzájomnému žalovanému povoľuje splácať v splátkach po 20 € mesačne zročných vždy s bežným výživným s tým, že omeškanie čo len s jednou splátkou má za následok zročnosť celého plnenia.

b) V časti, ktorou sa vzájomná žalobkyňa domáha zvýšenia výživného o 60 € za obdobie od 1. októbra 2015 do 17. novembra 2015 a tým zmeny rozsudku tunajšieho súdu č. k. 7 C 85/2011-38 z 27. marca 2012, sa vzájomná žaloba zamietá.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou došlou súdu 2. októbra 2015 domáhal zrušenia svojej vyživovacej povinnosti k obom žalovaným s účinnosťou od 1. septembra 2015v podstate z dôvodu, že obe v júni 2015 ukončili štúdium na strednej škole a v ďalšom štúdiu nepokračujú, čím došlo k zmene pomerov.

2. Žalovaná v 1. rade najskôr so zrušením nesúhlasila, pretože je nezamestnaná. Neskôr súhlasila s jej zrušením od 1. januára 2016, pretože od decembra 2015 začala pracovať u zubného lekára, teda začala byť schopná sa samostatne živiť.

3. Žalovaná v 2. rade podaním došlým 18. novembra 2015 so zrušením nesúhlasila, pretože sa sústavne pripravuje na budúce povolanie štúdiom na Fakulte ošetrovateľstva a zdravotníckych odborných štúdií Slovenskej zdravotníckej univerzity a nie je schopná samostatne sa živiť. V tom istom podaní uplatnila proti žalobcovi vzájomnú žalobu, ktorou sa z týchto dôvodov (zmena pomerov) domáhala zvýšenia výživného na sumu 180 €, ktorú neskôr znížila na 120 € mesačne počnúc od 1. októbra 2015. Súd toto zníženie vyhodnotil ako čiastočné späťvzatie a podľa § 96 O. s. p. v tejto časti konanie zastavil

uznesením vyhláseným na pojednávaní 19. februára 2016 (č. I. 38), ktorého doručenie nebolo potrebné, keďže sa obaja účastníci vzdali odvolania proti nemu (§ 168 ods. 2 O. s. p. a contrario).

4. Žalobca a vzájomný žalovaný so vzájomnou žalobou nesúhlasil ani po jej znížení na 120 € mesačne.

5. Súd na prejednanie veci nariadil a vykonal pojednávanie (§ 115 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) v dňoch 22. januára 2016, ktoré vykonal v neprítomnosti ospravedlnených žalovaných v zmysle § 101 ods. 2 O. s. p., a v dňoch 19. februára a 1. apríla 2016 za prítomnosti všetkých účastníkov. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie

- výsluchom účastníkov (žalobca - zápisnica o pojednávaní z 22. januára 2016, č. I. 27 až 29, s. 2, a zápisnica o pojednávaní z 19. februára 2016, č. I. 37 až 40, s. 3 a 4; žalovaná v 1. rade - zápisnica o pojednávaní z 19. februára 2016, s. 2, žalovaná v 2. rade - zápisnica o pojednávaní z 19. februára 2016, s. 2 a 3),

- listinnými dôkazmi, a to: potvrdenie z 3. septembra 2015 (č. I. 16), dohoda o menších obecných službách z 21. decembra 2015 (č. I. 30 až 33), predbežná prepúšťacia správa z 22. decembra 2015 (č. I. 40a), rozhodnutie ÚPSVaR Dunajská Streda z 3. februára 2016 (č. I. 41), správa obce Horná Potôň z 1. marca 2016 (č. I. 44), oznámenie ÚPSVaR Dunajská Streda z 3. marca 2016 (č. I. 47), lekárska správa z 9. marca 2016 (č. I. 48), správa ÚPSVaR Dunajská Streda zo 14. marca 2016 (č. I. 51 až 54),

- spisom tunajšieho súdu zn. P 147/95, a to: správa zo šetrenia z 23. novembra 1995 (č. I. 20), rozsudok č. k. P 147/95-32, rozhodnutia Okr. úradu Dunajská Streda z 10. a 24. mája 2000 (č. I. 42 a 43), zápisnica o pojednávaní zo 6. júna 2000 (č. I. 46 a 47), rozsudok č. k. P 147/95-48,

- spisom tunajšieho súdu zn. 6 P 12/2006, a to: potvrdenie o poberaní dávky za roky 2005 a 2006 (č. I. 19 a 20), potvrdenie ÚPSVaR Dunajská Streda z 23. februára 2006 (č. I. 21), zápisnica o pojednávaní z 15. júna 2006 (č. I. 35), rozhodnutie ÚPSVaR Dunajská Streda z 1. augusta 2006 (č. I. 47), oznámenie ÚPSVaR Dunajská Streda z 13. októbra 2006 (č. I. 55), rozsudok č. k. 23 CoP 71/2006-75,

- spisom tunajšieho súdu zn. 7 P 85/2011, a to: oznámenie ÚPSVaR Dunajská Streda z 2. marca 2012 (č. I. 26 až 29), zápisnica o pojednávaní z 27. marca 2012 (č. I. 35 a 36), rozsudok č. k. 7 P 85/2011-38,

- spisom tun. súdu zn. 8 P 100/2012, a to: potvrdenie ÚPSVaR z 20. júla 2012 (č. I. 3), oznámenie ÚPSVaR Dunajská Streda zo 4. augusta 2012 (č. I. 18 až 22), potvrdenie Sociálnej poisťovne z 28. novembra 2011 (č. I. 37), potvrdenie Nemocnice s poliklinikou Dun. Streda, a.s. (č. I. 42), zápisnica o pojednávaní z 20. septembra 2012 (č. I. 56 až 59), rozsudok č. k. 8 P 100/2012-62, rozsudok č. k. 24 CoP 4/2013-88,

- spisom tun. súdu zn. 12 C 238/2014, a to: potvrdenie ÚPSVaR Dunajská Streda z 29. septembra 2014 (č. I. 34 a 35), rozsudok č. k. 12 C 238/2014-80,

a v spojení so skutočnosťami známymi všeobecne, známymi súdu z jeho úradnej činnosti, resp. nespornými (§ 121, § 153 ods. 1 O. s. p.) zistil tento

skutkový stav:

6. a) Žalované sú vlastnými dcérami žalobcu narodenými 23. januára 1996 (nesporná skutočnosť), ktoré boli rozsudkom tun. súdu č. k. P 147/95-32 zverená do výchovy matke. Žalobca mal už v tom čase vo svojom bydlisku zlé povest', nepracoval, robil výtržnosti a požíval alkoholické nápoje (správa č. I. 20 spisu P 147/95). Okrem nich má žalobca ďalšieho syna C. - brata žalovaných, ako aj dve deti zo skoršieho manželstva. Výživné na žalované a syna C. bolo postupne určené rozsudkami tun. súdu sp. zn. 5 C 170/95, P 147/95-48, rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 23 CoP 71/2006-75 a naposledy rozsudkom tun. súdu č. k. 7 P 85/2011-38 právoplatným 17. apríla 2012. Týmto bola schválená rodičovská dohoda o výživnom tak, že žalobca sa zaviazal platiť na obe žalované výživné po 60 € mesačne a okrem toho 80 € mesačne na syna C.. V tom čase mali žalované po 16 rokov a navštevovali strednú školu (zápisnica č. I. 36 spisu 7 P 85/2011).

Žalobca bol v tom čase nezamestnaný od 23. októbra 2009, no prácu si hľadal len v troch prevádzkach v obci M. F. (oznámenie č. I. 26 až 29 zo spisu 7 P 85/2011). Predtým bol žalobca nezamestnaný od 25. novembra 1992 do 30. apríla 1995, od 30. augusta do 5. decembra 1995, od 1. mája 1996 do 1. júna 1997, od 16. septembra 1997 do 1. septembra 1999, od 5. do 30. novembra 1999, od 22. februára 2000 do 31. júla 2002, od 12. augusta 2003 do 9. mája 2004, od 22. februára 2005 do 1. apríla 2006, od 26. júla 2006 do 27. decembra 2006, od 4. do 13. júna 2007, od 23. augusta do 24. septembra 2007, od 1. apríla do 18. mája 2009 a od 23. októbra 2009 nepretržite (potvrdenie č. I. 21, prac. zmluva podľa zápisnice č. I. 35/rub, rozhodnutie č. I. 47 a oznámenie č. I. 55, všetko zo spisu 6 P 12/2006, potvrdenie

č. I. 3 zo spisu 8 P 100/2012). V medziobdobiach pracoval u rôznych zamestnávateľov (potvrdenie č. I. 37 zo spisu 8 P 100/2012).

Od mája 2005 do februára 2006 žalobca poberal dávku v hmotnej núdzi 1.500 resp. 1.600 byv. Sk (potvrdenia č. I. 19 a 20 spisu 6 P 12/2006). Od 15. apríla 2012 mal však nastúpiť do práce pri oberaní paradajok (zápisnica č. I. 36 zo spisu 7 P 85/2011).

b) V roku 2012 sa žalobca domáhal zníženia posledne určeného výživného na 78 € resp. 130 € spolu na všetky tri deti. V tom čase bol stále vedený v evidencii nezamestnaných nepretržite od 23. októbra 2009, teda práce na oberaní paradajok nezačal. Od novembra 2009 do mája 2010 poberal dávku v hmotnej núdzi v podstate po 62,50 €, ďalej od decembra 2010 do mája 2011 v sume 125,57 €, od júna 2011 do mája 2012 v sume 62,50 € mesačne a od júna 2012 v sume 125,57 € (potvrdenia č. I. 18 až 22 spisu 8 P 100/2012). Okrem toho žalobca vykonával menšie obecné služby pre obec, súčasne si hľadal prácu asi na troch miestach, no nezamestnal sa kvôli prebiehajúcej exekúcii (zápisnica č. I. 58 zo spisu 8 P 100/2012). Matka žalovaných mala v tom čase čistý mesačný príjem približne 400 € mesačne (potvrdenie č. I. 42 zo spisu 8 P 100/2012). Žalované boli v tom čase stále žiačkami strednej školy (zápisnica č. I. 58/rub zo spisu 8 P 100/2012).

Rozsudkom tun. súdu č. k. 8 P 100/2012-63 bol návrh žalobcu na zníženie výživného na všetky tri deti zamietnutý v podstate z dôvodu, že od poslednej úpravy rozsudkom č. k. 7 P 85/2011-38 nedošlo k žiadnej zmene pomerov. Okrem toho žalobca nevyvíjal v podstate žiadnu snahu zamestnať sa v riadnom pracovnom pomere, čo nemôže ísť na úkor jeho detí. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 6. apríla 2013 po jeho potvrdení rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 24 CoP 4/2013-88.

c) Rozsudkom č. k. 12 C 238/2014-80 právoplatným 16. januára 2016 bola s účinnosťou od 7. marca 2014 zrušená vyživovacia povinnosť žalobcu voči synovi C. v sume 80 € v podstate z dôvodu, že je schopný sa samostatne živiť.

d) Žalovaná v 1. rade v máji 2015 ukončila strednú školu maturitou v odbore zdravotná asistencia. Už v júni 2015 začala pracovať v zubnej ambulancii, no zároveň si hľadala prácu inde. Takýmto spôsobom našla viacero ponúk na prácu v rôznych ambulanciách napríklad v Bratislave s ponúkanou mzdou približne 500 € mesačne. Na tieto ponuky však žalovaná v 1. rade nereagovala, pretože nechcela tak ďaleko dochádzať. V súčasnosti žije v E. so sestrou, matkou a starými rodičmi a pracuje mimo odboru, ktorý ukončila. (výpoveď v zápisnici č. I. 38)

e) Žalovaná v 2. rade roku 2015 taktiež ukončila strednú školu maturitou v odbore zdravotná asistencia, s ktorou by (podobne ako žalovaná v 1. rade) mohla vykonávať pomocné činnosti v zdravotníctve, nebola by však zdravotnou sestrou. Preto začala v akademickom roku 2015/2016 študovať na Fakulte ošetrovateľstva a zdravotníckych odborných štúdií Slovenskej zdravotníckej univerzity v trojročnom študijnom programe „pôrodná asistencia“ (potvrdenie č. I. 16). V štúdiu riadne pokračuje, v zimnom semestri urobila všetky predpísané skúšky s priemerom približne 2,0. Kvôli štúdiu býva na internáte, kde platí asi 78 € mesačne, okrem toho platí električku 36 € mesačne a učebnice približne 50 € za semester. Inak býva rovnako ako žalovaná v 1. rade so sestrou, starými rodičmi a matkou v E.. (výpoveď v zápisnici č. I. 39)

f) Žalobca je naďalej (od 23. októbra 2009 nepretržite) vedený v evidencii nezamestnaných (oznámenie č. I. 47), zároveň vykonáva menšie obecné služby pre obec M. F. s prerušením vo februári 2016 (dohoda č. I. 30 až 33, oznámenie obce č. I. 44). Na základe toho poberal v roku 2013 až 2015 dávky v hmotnej núdzi v sume približne 125 € mesačne, okrem júla a augusta 2014, kedy poberal 62 € (potvrdenia č. I. 51 až 54). V dôsledku prerušenia menších obecných služieb vo februári 2016 mu bola dávka znova znížená na 62 €, no od 1. marca 2016 mu bude opäť zvýšená na 120 € (rozhodnutie č. I. 41).

Okrem týchto prác sa žalobca, ktorý je vyučený mäsiar-udenár, v roku 2012 pokúšal zamestnať pri zbieraní rajčín v Rakúsku v roku 2012, no nevzali ho. Inak si prácu hľadal prácu v Dunajskej Strede, Galante a Bratislave v súkromnej bezpečnostnej službe, no nepodarilo sa mu zamestnať. Dôvody sa zistiť nepodarilo. V januári 2015 bol operovaný na ruku, okrem toho je od októbra 2012 liečený zo závislosti od alkoholu. V decembri 2015 bol hospitalizovaný v F. A. F. F. v Pezinku so záverom „F. F. Y.

X. Q. T. J. Y., X. N. E. Y.“ (správy č. I. 40a a č. I. 48). Neschopný práce však nie je. V súčasnosti býva v dome u rodičov, ktorým vypomáha. (výpoveď v zápisnici č. I. 28 a č. I. 39 a 40)

7. Takto zistený skutkový stav vyplýva z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.).

Jednotlivé skutkové závery v bode 6 vyplývajú z dôkazov uvedených pri nich v zátvorkách, medzi ktorými v podstate neboli rozpory. Súd však vo všeobecnosti hodnotí ako málo dôveryhodnú výpoveď žalobcu (vzájomného žalovaného), ktorý v rozpore so správami už z roku 1995, ale aj v rozpore s obsahom lekárskejších správ popieral svoje problémy s alkoholom. Okrem toho súd považuje za nedôveryhodné jeho tvrdenia o neschopnosti nájsť si prácu. Z obsahu pripojených spisov je zrejmé, že problém s prácou žalobcu nemá len v posledných rokoch, ale v podstate od roku 1992. Odvtedy vystriedal viacero niekoľkokomesačných pracovných pomerov, inak bol v podstate neustále nezamestnaný a žil zo sociálnych dávok, čo sám odôvodňoval tým, že ak by mal prácu, mohol by mu z nej sťahovať exekútor. Taktiež dôvody, kvôli ktorým nenastúpil na sľúbené zamestnanie - zber paradajok v roku 2012, žalobcu inak opisoval v konaní 8 P 100/2012 („lebo berú len ženy“) a v tomto konaní („lebo som starý“). Podľa presvedčenia súdu tak po zohľadnení všetkých ostatných dôkazov vo vzájomnej súvislosti (§ 132 O. s. p.) nemožno výpovedi žalobcu priznať dôveryhodnosť.

Právne vec súd posúdil takto:

I. O zrušení vyživovacej povinnosti voči žalovanej v 1. rade

8. Žalobca sa svojou žalobou domáha zrušenia vyživovacej povinnosti voči žalovanej v 1. rade, ktorá bola naposledy upravená rozsudkom č. k. 7 P 85/2011-38.

Podľa § 62 ods. 1 Zák. o rod. vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá do času, kým nie sú schopné sa samé živiť. Podľa judikatúry k § 62 ods. 1 Zák. o rod., resp. dovtedajším predpisom (porov. najmä judikát R 16/1968) zánik vyživovacej povinnosti nespôsobuje skutočnosť, že dieťa je schopné akejkolvek práce, bez ohľadu na jeho záujmy, schopnosti, zdravotný stav a celkovú telesnú spôsobilosť. Aj u plnoletých detí je potrebné zhodnotiť s prihliadnutím na všetky okolnosti, či a v akej miere sú schopné sa samy živiť a či a v akej miere ich majú naďalej vyživovať rodičia. Pre nadobudnutie schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť sú v princípe dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa, ak ním dieťa získa predpoklady na výkon povolania.

Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaná v 1. rade ukončením štúdia (maturitou) v máji 2015 v odbore zdravotná asistancia získala schopnosť vykonávať povolanie zdravotnej asistentky, pričom v ďalšom vzdelávaní nepokračuje. Toto povolanie aj po určitý čas vykonávala. Okrem toho bola schopná nájsť si prácu v tomto odbore napríklad v Bratislave za mzdu približne 500 €, čo je suma, ktorá nepochybne umožňuje samostatne sa živiť. Podľa názoru súdu nemožno cestovnú vzdialenosť medzi E. a Bratislavou považovať za takú prekážku, kvôli ktorej by žalovaná v 1. rade nemohla tieto pracovné ponuky akceptovať. Zo skutkového stavu nevyplýva žiadne obmedzenie žalovanej v 1. rade, ktoré by jej bránilo takúto cestu podstupovať (telesné obmedzenie, choroba, starostlivosť o inú osobu alebo iné osobné záväzky v E.Č. a pod.). Z uvedeného dôvodu dospel súd k záveru, že žalovaná v 1. rade je od mája 2015 schopná sa samostatne živiť v zmysle § 62 ods. 1 Zákona o rodine, v dôsledku čoho vyživovacia povinnosť žalobcu voči nej zanikla. Žalobca sa však domáhal jej zrušenia až od 1. septembra 2015, preto súd nemohol o jej zrušení rozhodnúť skôr (§ 153 ods. 2 O. s. p.).

Súd len dodáva, že na zrušenie výživného sa nevzťahuje obmedzenie v ustanovení § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Toto sa totiž týka len priznania, resp. zníženia výživného. Zánik vyživovacej povinnosti však nastáva zo zákona podľa § 62 ods. 1 Zák. o rodine a nie je obmedzený na dátum podania návrhu. Pre taký záver koniec koncov nie je ani dôvod. Preto súd žalobe žalobcu v tejto časti vyhovel [výrok I písm. a)].

II. O vyživovacej povinnosti voči žalovanej v 2. rade

9. Žalobca sa svojou žalobou domáhal taktiež zrušenia vyživovacej povinnosti voči žalovanej v 2. rade, a to z rovnakých dôvodov ako pri žalovanej v 1. rade. Žalovaná v 2. rade sa zasa vzájomnou žalobou domáhala zvýšenia výživného.

10. Podľa už citovaného ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu trvá do času, kým dieťa nie je schopné sa samostatne živiť. Súd už v predošlom odseku vyložil zásady výkladu citovaného ustanovenia. Zároveň však treba uviesť, že podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine má súd prihliadnuť na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Toto ustanovenie sa netýka len určenia výšky výživného, ale aj otázky, či vôbec trvá vyživovacia povinnosť. Ak dieťa má predpoklady na to, aby po ukončení prípravy na určité povolanie v tejto príprave pokračovala a pokiaľ svojim štúdiom a výsledkami preukazuje, že je spôsobilé sa na takéto povolanie riadne pripraviť, trvá vyživovacia povinnosť rodičov k nemu až do času, kým neukončí túto ďalšiu prípravu. Pritom treba brať do úvahy najmä to, či sa na dané povolenie dá pripraviť kratším štúdiom, prípadne či doterajšia príprava korešponduje so zvoleným povolaním.

11. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaná v 2. rade po maturite v odbore zdravotná asistencia pokračuje v štúdiu na vysokej škole v študijnom programe „pôrodná asistencia“. Podľa ustanovenia § 27 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch atď. je zdravotníckym pracovníkom je fyzická osoba vykonávajúca (okrem iného) zdravotnícke povolanie e) pôrodná asistentka a t) zdravotnícky asistent. Zdravotnícky asistent a pôrodný asistent sú teda dve odlišné zdravotnícke povolania, čo vyplýva aj z odlišného rozsahu ich činností, ktoré sú upravené v § 15 a § 50 nariadenia vlády č. 296/2010 Z. z. odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností. Z uvedených ustanovení vyplýva, že kým zdravotný asistent vykonáva činnosti pri ošetrovateľskej starostlivosti a administratíve v zdravotnej dokumentácii a na výkon svojho povolania potrebuje úplné stredné odborné vzdelanie (§ 49 ods. 1 cit. nariadenia), tak pôrodný asistent vykonáva samostatne odborné činnosti v pôrodnej asistencii a ošetrovateľskej starostlivosti o ženu a na výkon svojho povolania potrebuje aspoň bakalárske vysokoškolské vzdelanie (§ 14 ods. 1 cit. nariadenia). Úplné stredné odborné vzdelanie teda na výkon tohto povolania nepostačuje.

Na základe uvedeného tak treba dospieť k záveru, že pokračovanie v štúdiu na vysokej škole žalovanou v 2. rade v odbore pôrodná asistencia je súčasťou jej prípravy na povolanie. Ďalej zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalovaná dosahuje primerané výsledky a v štúdiu riadne pokračuje, takže nemožno vychádzať z toho, že by naň nemala schopnosti. Z uvedených dôvodov tak podľa názoru súdu žalovaná v 2. rade nie je schopná sa samostatne živiť v zmysle § 62 ods. 1 Zák. o rodine a vyživovacia povinnosť rodičov (teda aj žalobcu) voči nej naďalej trvá. Preto súd jeho žalobu v tejto časti zamietol [výrok I písm. b)].

12. Z ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. potom vyplýva, že zmena skoršieho rozhodnutia a dohody o výživnom je možná len vtedy, ak sa zmenia pomery. Pri rozhodovaní o tejto zmene je potrebné porovnať okolnosti, ktoré tu boli v čase pôvodného rozhodovania o výživnom, s okolnosťami existujúcimi v čase rozhodovania súdu o zmene resp. zrušení vyživovacej povinnosti (porov. judikát R 72/1965). Nestačí len všeobecný záver, že doterajšie výživné je neprimerané, pretože by šlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia (porov. judikát R 27/1974). V prerokúvanej veci došlo k poslednej úprave výživného rozsudkom tun. súdu č. k. 7 P 85/2011-38 z 27. marca 2012, preto je potrebné porovnať zmenu rozhodujúcich pomerov od tohto dňa. Zároveň je potrebné vziať do úvahy, že rozsudkom tun. č. k. 8 P 100/2012-63 od 6. apríla 2013 bolo už právoplatne rozhodnuté, že k zmene pomerov odôvodňujúcich zmenu výživného na vtedy maloletú žalovanú v 2. rade nedošlo. Účinky tohto rozsudku sú záväzné aj pre toto konanie (§ 159 ods. 1 a 3 O. s. p.).

13. Žalobca tak v roku 2012, ako aj v roku 2013 a dnes bol nezamestnaným a živil sa len z dávok v hmotnej núdzi, ktorých výška občasne kolísala v závislosti od toho, či vykonával pre obec menšie obecné služby alebo nie, inak predstavovala v podstate stabilne 125 €. V tomto smere sa tak jeho pomery v podstate nezmenili. Podľa § 62 ods. 2 Zák. o rodine však majú obaja rodičia prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Podobne podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine má súd prihliadnuť na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Podľa judikatúry (porov. judikáty R 5/1969, R 101/1967) sú pri určení výšky výživného rozhodujúce

reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, alebo aj okolnosťami objektívneho rázu. Pri hodnotení tejto schopnosti treba zistiť jednak rozsah iných vyživovacích povinností, ako aj dôvody, kvôli ktorým prestal pracovať, resp. nepracuje.

Súd sa stotožňuje so záverom rozsudku č. k. 8 P 100/2012-63, že zárobková situácia žalobcu nezodpovedá jeho reálnym možnostiam a schopnostiam. Zo zisteného skutkového stavu totiž vyplýva, že žalobca od roku 1992 nikde trvalo nepracoval, naopak, zamestnania neustále striedal, hoci je riadne vyučený a región, v ktorom žije, vďaka blízkosti hlavného mesta poskytuje relatívny dostatok pracovných možností. Žalobca však už v roku 2009 nevyvíjal žiadnu podstatnú činnosť pri hľadaní práce, keďže je zrejme, že aj potvrdenia pre úrad práce nosil z okruhu troch zamestnávateľov vo svojej obci. Okrem toho zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že žalobca má dlhodobý (už od roku 1995) problém s alkoholom, kvôli ktorému v roku 2015 musel byť dokonca hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici. Súd je toho názoru, že aj toto je dôvod, kvôli ktorému sa žalobcovi nepodarilo si nájsť ani udržať si prácu. Ako už súd vysvetlil, jeho výpoveď, v ktorej popieral tieto dôvody, súd nepovažuje za dôveryhodnú, pretože tieto skutočnosti vyplývajú z lekárskej správy psychiatricky žalobcu. Vzhľadom na vek žalobcu (57 rokov) síce preňho môže byť ťažšie zamestnať sa. No podľa názoru súdu je táto ťažšia zamestnateľnosť práve dôsledkom toho, že žalobca dlhodobo nepracuje, resp. často striedal zamestnávateľov po len niekoľkokomesačnej práci, a súvisí s jeho problémom s alkoholom. V nesposlednom rade však žalobca v podstate sám priznal, že sa práci vyhýbal z dôvodu, aby mu exekútor nemohol sťahovať zo mzdy dlžné výživné. To všetko sú príčiny, ktoré nemôžu ísť na ľarchu žalovanej ako dieťaťa žalobcu a nemôžu viesť ku kráteniu jeho vyživovacej povinnosti voči nemu. Inak povedané, schopnosti a zárobkové možnosti žalobcu sú subjektívne i objektívne lepšie než je súčasný príjem žalobcu. Ak by žalobca bol riadne pracoval a nebol mal problém s alkoholom, podľa názoru súdu mohol vo svojej profesii v regióne, v ktorom žije, dosiahnuť výrazne vyšší príjem.

14. V dôsledku toho súd nemohol vziať na zreteľ skutočné pomery žalobcu pri posudzovaní výšky výživného pre žalovanú v 2. rade. Súd tak vychádzal z toho, že suma 200 celkovo bola v roku 2012 určená s ohľadom na možnosti a schopnosti žalobcu, ktoré sa odvtedy podstatným spôsobom nezmenili, a z tejto sumy vychádzať ako zo sumy, ktorou žalobca môže prispievať na výživu svojich detí.

Pritom oproti marcu 2012 aj aprílu 2013 poklesol počet žalobcových vyživovacích povinností. Rozsudkom č. k. 12 C 238/2014-80 bola totiž od 7. marca 2014 zrušená jeho vyživovacia povinnosť voči synovi C.. Okrem toho týmto rozsudkom (16 C 498/2015) súd zrušuje vyživovaciu povinnosť aj voči žalovanej v 1. rade. Žalobcovi tak v skutočnosti zostáva jediná vyživovacia povinnosť voči žalovanej v 2. rade, takže celú sumu 200 € doteraz vynakladanú na všetky tri doterajšie vyživovacie povinnosti môže vynakladať na jej plnenie.

15. Pomery na strane žalovanej v 2. rade sa od marca 2012 i apríla 2013 zmenili taktiež podstatným spôsobom. Kým vtedy bola žalovaná študentkou strednej školy, v súčasnosti je študentkou vysokej školy a býva na internáte v Bratislave. Podľa § 75 ods. 1 Zák. o rodine tak treba prihliadnuť na to, ako sa zmenili odôvodnené potreby oprávnenej v dôsledku jej prechodu na vyšší stupeň školy a s ubytovaním mimo trvalého bydliska. Vychádzajúc z judikátu R 69/1971, výživné nie je možné obmedziť iba na potreby bývania, stravovania a ošatenia, ale slúži aj pre kultúre, športové, rekreačné a iné potreby na zabezpečenie všestranného vývoja dieťaťa. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že prechodom na vyšší typ školy sa výdavky žalovanej v 2. rade zvýšili približne o 110 až 120 € (na internát, cestovné, učebnice), zohľadňujúc aj predpokladané občasnú výdavky na mimoškolské potreby. Keďže podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine je vyživovacia povinnosť voči deťom povinnosťou oboch rodičov, teda otca i matky, podľa názoru súdu sa žalovaný na tomto zvýšení môže a má podieľať polovicou, teda sumou 60 €. Zvyšných 50 % (60 €) mesačne má kryť matka žalovanej v 2. rade.

Odlíšny pomer by odôvodňovala jedine podstatná zmena pomerov - výrazne vyššie schopnosti a možnosti matky v porovnaní s otcom. Existencia takýchto skutočností, ani takáto zmena pomerov nebola zo strany žalobcu ani tvrdená a ani žiadnou zo strán dokazovaná. Podľa zisteného skutkového stavu mala matka žalovanej naposledy (v roku 2012) čistý príjem približne 400 € a keďže zmena pomerov na jej strane nebola žalobcom tvrdená ani dokazovaná, treba vychádzať v podstate zo zhodnej výšky príjmu aj v súčasnosti. Na druhej strane matke taktiež zanikla vyživovacia povinnosť voči žalovanej v 1. rade, keďže tá je podľa vyššie uvedených zistení schopná samostatne sa živiť, a voči synovi C. z dôvodov uvedených už v rozsudku č. k. 12 C 238/2014-80. Zmena pomerov na strane matky je teda rovnaká ako

na strane žalobcu a spočíva len v odpadnutí týchto dvoch výživovacích povinností. Niet teda dôvodu na to, aby sa zvýšenie oprávnených potrieb žalovanej v 2. rade v sume 120 € rozdeľovalo medzi žalobcu (otca) a matku v inom ako polovičnom pomere.

16. Uvedené dôvody podľa názoru súdu opodstatňujú, aby výživné zo strany žalobcu na žalovanú bolo v zmysle § 78 ods. 1 Zák. o rodine zvýšené o 60 €, teda z pôvodnej sumy 60 € určenej rozsudkom č. k. 7 P 85/2011-38 na sumu 120 €, teda v zmysle vzájomnej žaloby žalovanej v 2. rade. Táto suma podľa názoru súdu neprekročí judikatúrou akceptovanú hranicu 30 % príjmu povinného rodiča - žalobcu, samozrejme, pri zohľadnení všetkých jeho možností a schopností, nielen jeho skutočného príjmu dosahovaného z dávok v hmotnej núdzi.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine však možno (zvýšené) výživné priznať len od podania návrhu. V prerokovanej veci žalovaná v 2. rade žiadala zvýšiť výživné svojou vzájomnou žalobou došlou súdu 18. novembra 2015. V dôsledku toho bolo možné zvýšené výživné priznať až od tohto dňa. Preto súd vzájomnej žalobe žalovanej v 2. rade (ako vzájomnej žalobkyne) vyhovel v tomto rozsahu [výrok II písm. a)] a za zvyšné obdobie ju zamietol [výrok II písm. b)].

17. Keďže k rozhodnutiu o zvýšení došlo až 1. apríla 2016, vznikol žalobcovi za obdobie od 18. novembra 2015 do 31. marca 2016 nedoplatok na zvýšenom výživnom v podobe celkovo 4 x 60 a 12/30x60 (keďže za november 2015 nemožno vzhľadom na deň podania vzájomnej žaloby priznať zvýšenie v celej mesačnej výške, ale len v pomernej výške za 13 dní z 30), teda celkovo 266 €. Podľa § 160 ods. 1 druhej vety O. s. p. súd povolil splatenie tohto nedoplatku v splátkach 20 €. Tieto splátky spolu s bežným výživným dosiahnu 140 € mesačne, čo je suma, ktorá je na hranici toho, čo možno od žalobcu požadovať s ohľadom na § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

II. Trovy konania

18. Keďže náhradu trov konania nikto priznať nežiadal, súd rozhodol tak, že ju nikomu nepriznal (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní od doručenia jeho rovnopisu písomne na podpísanom súde alebo ústne do zápisnice na ktoromkoľvek okresnom súde.

V odvolaní treba popri označení súdu, ktorému je adresované, dátume a podpise odvolateľa uviesť tiež, v akom rozsahu sa tento rozsudok napáda, v čom sa tento rozsudok alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti tomuto rozsudku možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), alebo f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsudky o plnení výživného sú predbežne vykonateľné, takže lehoty na plnenie plynú od jeho doručenia (§ 162 ods. 1 a 2 O. s. p.). Ak vzájomný žalovaný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa vzájomná žalobkyňa domáhať jej splnenia v exekúcii.